

Nas glas

GLASILO KOMBINATA DELAMARIS

INTERNA IZDAJA

Letnik IV

IZOLA — 21. AVGUSTA 1962

ŠTEV. 4

PRED SPREJEMOM STATUTA PODJETJA

Ekonomske enote imajo pri nas že tradicijo, saj smo jih ustanovili, ko smo se združili v kombinat. Ustanovili smo jih z namenom, da bomo imeli možnost boljšega gospodarjenja. Stroški, ki nastajajo v posameznih enotah našega kombinata, so se z ustanovitvijo ekonomskih enot začeli medsebojno ločiti. Tako je bilo jasno vidno dobro ali slabo gospodarjenje posamezne ekonomske enote. V lanskem letu smo v teh ekonomskih enotah izvolili delavske svete. Ti so v ekonomskih enotah dobili pravico odločanja o stvareh, ki se tičejo njihovega delovnega območja. Bolje ko gospodarijo, več tudi zaslužijo — skratka v rokah imajo platno in škarje.

S sedaj veljavnim začasnim pravilnikom o kompetencah ekonomskih enot so škarje določene. Danes pa, ko obravnavamo statut podjetja, imamo priložnost in tudi dolžnost, da te škarje, kolikor se nam zde premajhne ali prevelike, prilagodimo tako, da bomo od tega kar največ imeli!

DANES 19 EKONOMSKIH ENOT IN JUTRI?

Ko smo v preteklem letu razpravljali, koliko ekonomskih enot bi imeli, so bila mnenja zelo različna. Nekateri so bili celo prepričani, da bi bilo najpametneje vsako mizo v hali A šteti za ekonomsko enoto. Le-ti so bili mnenja, da le na ta način lahko postane proizvajalec tudi upravljavec v pravem pomenu besede. Seveda do česa takega ni prišlo. V samem začetku smo imeli 34 ekonomskih enot. Kasneje so nekatere ekonomske enote same predlagale združitve in delavski svet podjetja jih je potrjeval. Spomnimo se: EE sušilnica se je združila z EE juha, EE nabava z EE prodaja, ribiške ladje, ki so bile vsaka zase EE, so se združile v EE ribiška flota itd.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Poslovni rezultati prvega polletja

V letošnjem prvem polletju smo dosegli zadovoljive rezultate, ki nam dajejo pravico na oceno pohvalno. Vsi namreč dobro vemo, da gospodarjenje v prvem polletju ni bilo lahko. Medtem ko se naše prodajne cene niso skoraj pri nobenem izdelku spremenile, smo bili priča dokajšnjega porasta cen celi vrsti materiala, posebno še uslug. Predvidenega obsega v proizvodnji sicer nismo docela dosegli, imeli pa smo pri tem nemalo težav glede oskrbe s surovinami iz uvoza, predvsem s tuno, katere cena je v tem času izredno poskočila. Lani so nam hitro proizvodnjo steriliziranih ribjih konzerv omogočili predvsem veliki formati, ki smo jih izdelovali v velikih količinah. Letos je ta proizvodnja obstojala izključno iz malih formatov. Razumljivo je, da je bilo v vse to treba vložiti več dela. Izredni vzpon smo dosegli v proizvodnji antipaste in juh.

Vseh teh rezultatov si ne bi mogli zamisliti brez velike prizadevnosti in gospodarnosti celega našega kolektiva. Zato smo na dosežene rezultate lahko ponosni vsi, ki smo v vse to vlagali svoje napore. Ob rezultatih, ki smo jih dosegli, dobivamo tako zadoščenje za vse napore in spodbudo, da s kolektivno gospodarnostjo nadaljujemo do še večjih uspehov.

Medtem ko je celotni dohodek v prvem polletju lanskega leta znašal 3.139.491.000 dinarjev, je v letošnjem prvem polletju dosegel 3.340.427.000 dinarjev na osnovi fakturirane realizacije in 3 milijarde 137.560.000 din na osnovi plačane realizacije. Dohodek v prvem polletju lanskega leta je znašal 607.581.000 dinarjev. V prvem polletju letos pa smo dosegli na podlagi fakturirane realizacije 784.715.000 din, na osnovi plačane realizacije pa 704.630.000 dinarjev dohodka. V lanskem prvem

polletju je ostalo za sklade podjetja bruto 107.468.000 dinarjev, v letošnjem prvem polletju pa ostane za sklade na podlagi fakturirane realizacije 169.715.000 din, na osnovi plačane realizacije pa 125 milijonov 616.000 dinarjev.

Ob teh rezultatih moramo upoštevati še to, da se nam je v letošnjem letu zaradi povečanja ribiške flote negativni saldo le-te povečal (glavna sezona ulova pride šele v drugem polletju). To pa je znižalo doseženi dohodek.

Če hočemo primerjati rezultate iz prvega polletja lani in letos, moramo kot osnovo dohodka upoštevati fakturirano realizacijo. Na osnovi tega se je realizacija povečala za 4,98 %, celotna dohodek za 6,40 %, dohodek pa za 29,05 %. Povprečna sredstva so se povečala za 17,49 %. Stopnja dohodka nasproti celotnemu dohodku je v prvem polletju lani znašala 19,35 odstotka, v prvem polletju letos 23,47 %, v lanskem celim letu (Delamaris in Riba skupaj) za 24,06 %. Na eno delovno uro je doseženi dohodek v prvem polletju lani znašal 340,05 din, v celim lanskem letu 345,44 din, v prvem polletju letos po 383,76 din.

Obseg proizvodnje po posameznih proizvodnih ekonomskih enotah je znašal v primerjavi z obsegom proizvodnje v prvem polletju lani (100) pri:

zabojarni	69,04 %
pločevinasti embalaži	107,25 %
litografiji	79,66 %
antipasti	181,33 %
paradižniku	118,17 %
juhah	213,30 %
ribi Iris	86,63 %
oljarni	77,77 %
skupaj	129,57 %

Zmanjšanje proizvodnje je pri zabojarni nastalo zaradi prehoda na uporabo kartonske embalaže, pri litografiji zaradi vse večje uporabe omotnic, pri predelavi (Nadaljevanje na 2. strani)

Poslovni rezultati prvega polletja

(Nadaljevanje s 1. strani)

ribe pa na eni strani zaradi pomanjkanja surovin, na drugi strani pa zaradi izpada izdelave velikih formatov doz. Tudi pri oljarni se je proizvodnja zmanjšala zaradi pomanjkanja surovin — predvsem oziroma izključno oljčnih tropin.

Veliko dejavnost so pokazale tudi pomožne ekonomske enote, saj so poleg ostalih del izvršile investicij v lastni režiji za 24 milijonov 536.000 dinarjev, za investicijsko vzdrževanje pa 47.192.000 dinarjev, medtem ko so v lanskem prvem polletju dosegle investicij v lastni režiji za 5.830.000 dinarjev in investicijskega vzdrževanja za 21.463.000 dinarjev.

Posamezne delavnice so dosegle v prvem polletju letos naslednji promet (v dinarjih):

garaža	42.906.000
zidarji	13.286.000
sodarska	7.892.000
splošna mehanična	31.677.000
remontna za ribolov	18.387.000
elektrodelavnica	13.496.000
mizarska	11.105.000

Ribolovna ekonomska enota je v prvem polletju letos dosegla za 75.081.000 dinarjev več stroškov, kakor je znašala vrednost ulova. Pri tem presežka stroškov ne kompenziramo z dobičkom pri prodaji sveže ribe, kajti ta dobiček se ne ustvarja samo z ribo, ki jo ulovijo naše ladje, temveč tudi s svežo ribo, odkupljeno od drugih ribiških podjetij.

Negativni rezultat smo dosegli tudi pri investicijskem vzdrževanju. Izvršena dela investicijskega vzdrževanja so bila v prvem polletju za 10.099.000 dinarjev večja od vkalkuliranih stroškov. Če k temu dodamo še negativni saldo od lani, nam postane jasno, da bomo morali s sredstvi investicijskega vzdrževanja v drugi polovici leta mnogo bolje gospodariti kakor smo v preteklem polletju.

Posebno poglavje predstavljajo naši osebni dohodki. Medtem ko so obračuni in izplačani osebni dohodki v prvem polletju lani znašali 403.447.000 dinarjev, v cellem lanskem letu 949.153.000 din,

so v prvem polletju letos znašali 502.039.000 dinarjev. V lanskem prvem polletju je znašal delež osebnih dohodkov v skupnem dohodku 13%. V letošnjem prvem polletju znaša ta delež 15,39%. Sami rezultati poslovanja to povišanje sicer opravičujejo, postavlja pa se vprašanje zagotovitve zadostnih sredstev za sklade, brez katerih seveda ni našega napredka v prihodnosti. Glede na to bomo seveda morali sprejeti določene ukrepe, vendar v tem smislu, da bodo predstavljali stimulacijo za nas vse, da bodo ustrezna nagrada za vse, ki si prizadevajo iz dneva v dan, pa tudi spodbuda za tiste, ki se še niso znašli v našem skupnem naporu in še niso spoznali, da velja v tovarni podoben postopek kakor na kmetih: najprej oranje, nato setev in šele na kraju žetev, kar pomeni, da žanjemo to, kar smo sejali.

Rezultati, ki smo jih dosegli v prvem polletju, so nam spodbuda, da bomo tudi v drugi polovici leta tako dobro pripravili žetev, kakor smo jo v prvem polletju.

Pred sprejemom statuta podjetja

(Nadaljevanje s 1. strani)

Danes imamo devetnajst ekonomskih enot:

1. predelava ribe IRIS,
2. predjed,
3. pločevinasta embalaža,
4. litografija,
5. juhe,
6. paradižnik,
7. oljarna,
8. zabojarina,
9. ribiška flota,
10. kotlarna ARGO,
11. kotlarna IRIS,
12. garaža,
13. stranski obrati,
14. dvorišni delavci,
15. menza,
16. komerciala,
17. gospodarsko-računski sektor,
18. glavna uprava,
19. splošni sektor.

Medtem pa, ko razpravljamo o osnutku statuta, kaže, da moramo ponovno premisliti, ali nam je potrebno tako število ekonomskih enot. Na primer ali kaj pridobimo ali izgubimo, če združimo EE glavna uprava in EE splošni sektor, ali morda EE garaža ali EE komerciala? To pa zato, ker ekonomskih enot zaradi naslova ali zaradi četila ne potrebujemo.

ALI EE SAMO PREDLAGAJO ALI TUDI ODLOČAJO?

V suženstvu so morali biti sužnji tiho. V fevdalizmu in kapitalizmu so tlačani in delavci lahko tudi kaj predlagali, kolikor je bilo to v korist lastnika. Danes, ko smo upravljalci, moramo odločati. Jasno je, da pa o vseh stvareh ekonomska enota le ne more odločati, kajti zavedati se moramo, da ekonomske enote niso samostojna podjetja ampak so samo členi našega kombinata.

Koliko pristojnosti bomo dali ekonomskim enotam, ko bomo sprejemali statut podjetja, je odvisno od nas.

SEKTORJI ALI SLUŽBE?

Naš kombinat tvorijo 4 sektorji: tehnični, gospodarski računski, komercialni in splošni. Glede samega naziva teh štirih dejavnosti je bilo doseženih že več sporazumov, in sicer lansko leto na tarifni komisiji in na širšem posvetovanju političnega aktiva. Gre za to, da sektorje preimenujemo v službe. Nov naziv prav gotovo bolje pristaja navedenim dejavnostim.

Morda se komu zdi novi statut manj važna stvar. Morda je komu odveč, da bi o njem razpravljali. Dejstvo pa je, da slab statut lahko povzroči slabe odnose v podjetju, le-ti majhen dohodek in končno nam vsem pol prazen žep.

KONTROLA TELEFONSKIH RAZGOVOROV

Pred dvema meseca smo dobili direktno telefonsko linijo z Ljubljano, Kranjem, Koprom in Jesenicami. To je brez dvoma velika pridobitev, saj enostavno zavrtiš zaželeno telefonsko številko in že govoriš z zaželenim. Tako je odpadlo vse čakanje, ki je prej trajalo tudi po več ur, in razgovori se hitreje odvijajo. Prav gotovo se je tudi uvedla učinkovita kontrola nad telefonskimi razgovori, saj vemo, da so naši telefonski stroški zelo visoki. Avtomatska medkrajevna telefonska centrala pogovore avtomatsko beleži. Razgovor v Izoli se zabeleži na števcu s številom, ki je za eno večje od prejšnjega stanja števca. Pri enem razgovoru Izole s Koprom ali Piranom pa se števec premakne za dve mesti naprej. Ko pa se javi Ljubljana, se avtomatski števec premakne za 12 mest, to pa pomeni, da bo tudi račun za ta pogovor dvanajstkrat večji kot za razgovor v Izoli.

Ne bi bilo odveč, če bi za vse telefone, ki imajo možnost medkrajevnih razgovorov, vodili posebno mapo o vsebini teh razgovorov ter o njihovi učinkovitosti. Na ta način bi bila možna učinkovita kontrola, ki bi prav gotovo prispevala k zmanjšanju stroškov, večji disciplini in na koncu včasih tudi opravičene kritike.

IZOLA - Turistično mesto

Z otvoritvijo motela na Dobravi je Izola dobila važen turistični objekt in tako se naše mesto, ki je bilo do pred nekaj leti izključno industrijsko, spreminja v turistično mesto.

Novi motel in lepo urejeno okolje pa sta že pokazala, da doslej nismo dovolj izkoristili možnosti za vnovčevanje vseh naravnih lepot našega kraja in prav to spoznanje je dalo pobudo, da bomo poleg sedanjega dobili še dva nova motela.

Investicijski program predvideva gradnjo dveh objektov z 80 ležišči, razširitev avtokampa za sto vozil s šotori, gradnjo ceste do obale in ureditev teras ter ureditev obale. V daljni perspektivi pa je predvidena tudi gradnja žičnice od motelov do morja.

Po dosedanjih predvidevanjih bo tu investirano še 111 milijonov in bo polovico teh sredstev dala Jugoslovanska banka za zunanjo trgovino, 25 odstotkov bo dal republiški investicijski sklad, ostalo bosta prispevala okraj in občina. Višina prispevka iz republiških, okrajnih in občinskih virov še ni dokončna, ker o tem še tečejo razgovori. Jugoslovanska banka za zunanjo trgovino pri dajanju kredita stavlja pogoj, da mora biti v enem letu kasiranih 42 milijonov v tuji valuti, sicer mora podjetje k ostanku doplačati še 15 odstotkov kot penale.

Turistična dejavnost se v letošnjem prvem polletju zaradi slabega vremena ni mogla razviti in smo imeli v vsej Izoli 5887 nočitev, in sicer domačih gostov je bilo 4672, tujih pa 1215, medtem ko smo imeli lansko leto v tem času 9776 nočitev. Ta zaostanek v prvem polletju pa je bil nadoknaden že v juliju, ko so bila praktično vsa ležišča zasedena in je samo hotel »Zora« imel od 15. junija do 20. julija prometa v tuji valuti za 1.225.000 dinarjev.

Izola razpolaga skupno s 440 ležišči za goste, in sicer: hotel »Zora« 50, počitniška skupnost Simonov zaliv 145, počitniška

skupnost Domžale 88 ležišč, počitniški dom Anhovo 56 ležišč, počitniški dom Rašica 13 ležišč, privatniki pa so dali na razpolago za goste 188 ležišč.

Poglejmo še cene v naših gostiščih. V »Zori« je penzion v sezoni 2200 din, izven sezone 1760 dinarjev, v počitniški skupnosti Simonov zaliv je penzion v sezoni 950 din, izven sezone 850 din. Drugi domovi so odprti samo v sezoni in stane penzion v počit-

niškem domu Domžale 800 din, v domu Anhovo 450 din, v domu Rašica pa 470 din.

Muhasto vreme v letošnji pomladi je res odgnalo marsikateriga gosta. Da pa bo Izola vsestransko dovolj vabljiva za domače in tuje goste, bo treba temeljito prevzgojiti (ako se sploh da) tudi gostinski kader, da bo postrežba na višini, ki si jo gostje želijo in ki so je zlasti tujci vajeni.

Prijetno gostišče na Dobravi vabi

JUGOATLANTIK - Poslovno združenje za ulov tune

Pred nekaj meseci je delavski svet podjetja odločil, da naše podjetje pristopi kot ustanovni član k novemu poslovnemu združenju podjetij ribje predelovalne industrije Jugoatlantika. Namen tega združenja je ulov in oskrba ribje industrije Jugoslavije s tuno, ki jo sedaj za drag denar in za devize uvažamo.

V ta namen namerava Jugoatlantik nabaviti tri tunolovce ter organizirati ulov tune ob zahodni afriški obali oziroma na področ-

jih, kjer se tu nahaja. To je daljnosežen ukrep, odločilen za usodo ribje predelovalne industrije. Zato ni čudno, da so v to združenje pristopila vsa podjetja, ki se ukvarjajo s predelavo ribe.

Ta ukrep seveda ne bo lahko uresničiti, kajti za to bodo potrebna ogromna sredstva, ki jih brez pomoči celotne skupnosti ne bo mogoče v tako kratkem času zbrati. Za osnovna sredstva sta namreč potrebni 2 milijardi 395 milijonov dinarjev, za obratna

sredstva pa 281 milijonov dinarjev. Udeležba, ki jo morajo članice združenja zbrati, znaša 718 milijonov dinarjev, od česar odpade na naše podjetje 22 odstotkov. Letna anuiteta bo znašala 427 milijonov dinarjev. Predviden je letni ulov 6750 ton tune. Predvidena cena tune bi bila 248 din za kilogram ali 330 \$ za tono. Ulovljena tuna se bo delila med članice po vloženih sredstvih.

Ker naše podjetje trenutno nima zadostnih sredstev na razpolago, je delavski svet podjetja sklenil, da zaprosimo gospodarsko banko za prejemstveni kredit. Upajmo, da nam bo to uspelo!

Nova ribarnica v Ljubljani

S priključitvijo podjetja »Ribe« h kombinatu smo prevzeli tudi maloprodajo svežih morskih rib in s tem tudi ribarnico v Ljubljani. Ta ribarnica pa je skrajno neprimerna za to dejavnost, ker je mnogo premajhna pa tudi v higienskem pogledu ni vse v redu. Ta poslovna enota opravlja poleg prodaje rib na drobno tudi odpremo rib za ostale kraje Slovenije. Ribarnica je v stari stavbi, ki ima samo ena vrata, skozi katera gre vse promet, ima samo dva prodajna pulta, zaradi česar morajo potrošniki čakati v dolgi vrsti, če hočejo dobiti ribe. Kljub vsem tem negativnim okoliščinam je bilo v lanskem letu v tem lokalu prodanih 229.758 kg raznovrstnih morskih rib v skupni vrednosti 48.014.304 din. Večji del te realizacije pa ne odpade na maloprodajo v tej ribarnici, temveč se je večji del prodal na drugih tržiščih, kakor so: Maribor, Celje, Trbovlje, Kranj, Jesenice, Bled, Radovljica, Škofja Loka in še nekaterih drugih krajih. Vzrok, da se je sorazmerno v tej ribarnici prodalo tako malo, je premajhna kapaciteta ribarnice, zaradi česar se je prodaja počasi

odvijala in je zahtevala od potrošnika dolgega čakanja.

Naš interes je, da prodamo čimveč svežih rib, zato smo tudi živo zainteresirani, da bo lokal, v katerem se naše ribe prodajajo, čim lepše urejen in da bo njegova zmogljivost tolikšna, da bomo lahko krili potrebe trga.

Uprava trgov v Ljubljani pripravlja gradnjo nove ribarnice, oziroma ureja prostore, kjer bi mi lahko organizirali prodajo rib. Ta ribarnica bo v Plečnikovih stojnicah in bodo vsi stroški znašali okrog 10.000.000 dinarjev — oziroma bodo dejanski stroški 17 milijonov, 7 milijonov pa bo prispevala uprava trgov, ostalih 10 milijonov pa bi investirali mi. S to investicijo bi mi dobili v Ljubljani sodobno urejeno ribarnico, ki bo imela 6 pultov iz umetnega kamna, hladilno celico s kapaciteto 500 zabojev in hlajenjem do minus 6 stopinj Celzija, dvigalo za ribe in ostali material, ker je ribarnica predvidena pod zemljo. Poleg ribarnice bi bil prostor za embalažo in pisarno. V znesku pa je vključena tudi vsa inštalacija in kanalizacija.

S to novo ribarnico bi se občutno povečala maloprodaja rib v Ljubljani, s čimer bi zadovoljili naše tamkajšnje potrošnike, stroški investicij pa bi se hitro povrnil, ker za nas je najrentabilnejša prodaja svežih rib. Naši strokovnjaki predvidevajo, da se bo z novimi prostori povečala prodaja svežih rib v Ljubljani najmanj za 250 kg na dan. Če tu upoštevamo, da imamo v teku leta vsaj 250 prodajnih dni, vidimo, da bomo na leto samo v Ljubljani povečali prodajo za 62 tisoč kilogramov. Če teh 62.000 kg pomnožimo z razliko med nabavo in prodajno ceno, bo letni dohodek 5.000.000 dinarjev in bo ta investicija v dveh letih plačana. Tu moramo upoštevati tudi, da se bo s tem povečala prodaja rib v drugih krajih Slovenije, ki se oskrbujejo iz tega centra. In nazadnje še, ta investicija v tuja osnovna sredstva se bo upoštevala v najemni pogodbi, ki jo bomo v ta namen sklenili z upravo trgov v Ljubljani in se bo odražala v tem, da bo najemnina malenkostna, razlika do ekonomske najemnine pa se bo obračunavala za vložena sredstva.

UPORABA PLANSKIH KALKULACIJ pri sestavi komercialnih kalkulacij

Dobro vemo, da imajo komercialne kalkulacije čisto drugačen namen in značaj kakor pa proizvodne planske kalkulacije. Kljub temu lahko planske kalkulacije odlično služijo vsakemu komercialistu. Pogoji so le, da pri tem pazi na tale dejstva.

Planskim kalkulacijam je treba dodati stroške, ki jih planske kalkulacije ne vsebujejo:

- stroške embalaže, če embalaža (zaboj, karton) ni v planski kalkulaciji kalkulirana;
- ostale materialne stroške za embalarjanje, ki se vršijo tik pred odpremo (omotnice, etikete, ključki, pokrovi za zaboje, jekleni trakovi ali žica, žičniki);
- stroške odpreme (špediterski stroški do namembne postaje, stroški zavarovanja).

Komercialist pa mora korigirati materialne stroške v kalkulaciji z odstotkom odstopanja v razliki cene in za razliko v proizvodnih stroških.

Ko opravimo te korekture, pristopimo h kalkulaciji prodajne cene. Od prodajne cene odbijemo stroške za rabate ali provizije, odštejemo splošni prometni davek, prištejemo pa regres za belo pločevino, sladkor ali steklo.

Primerjava med korigirano lastno in korigirano plansko ceno nam daje rezultat dobička ali izgube. Na osnovi tega lahko sledi šele prava komercialna presoja ali odločitev. Ta je neredko zopet

odvisna od tržnih pa tudi tovarniških tendenc in ne nazadnje od komercialnega rizika, brez katerega trgovina nikdar ni obstajala, je pa trgovce vedno delila v dve vrsti, sposobne in nesposobne.

Nič manj pa niso planske kalkulacije koristne za nabavne komercialiste. Stara trgovska resnica je namreč, da se pri nabavi ustvarja večji dobiček kakor pri prodaji. Nabavni komercialist pa mora presojati material, ki ga želi nabaviti, na eni strani na ceno in odvisne stroške, na drugi strani pa dobit, ki ga bo tisti material dal. To pa je zopet faza kalkulacije, vodilo pri tem pa je lahko planska kalkulacija.

Ker trenutno ne razpolagamo z investicijskimi sredstvi, bo ljubljanska komunalna banka dala 10-milijonski kredit izvajalcu teh del, to je gradbenemu podjetju »Univerzal« v Ljubljani s pogojem, da to podjetje vrne ta kredit komunalni banki s 6 % obrestmi najkasneje do meseca julija leta 1963. Naš kombinat pa bi to investicijsko delo v tej višini poravnal podjetju »Univerzal« do datuma, ko mora to podjetje kredit vrniti banki.

Ta varianta je za nas dovolj ugodna in delavski svet je sprejel sklep, da bomo to ribarnico zgradili.

S tem bomo pridobili oziroma okrepili eno izmed pomembnih naših poslovnih enot, potrošnikom širom po Sloveniji pa zagotovili preskrbo z svežimi morskimi ribami.

Dvori nad Izolo - Ilirska naselbina

Za letos so zaključili zanimiva izkopavanja v Dvorih nad Izolo, ki so nam precej osvetlila zgodovino ene najstarejših naselbin v Istri. Deset delavcev domačinov je kopalo skoro dva meseca, kar nam je odkrilo precejšnje skrivnosti, ki so jih skrivali Dvori okrog 2500 let. V nasipu, ki je obdajal starodavno naselbino, so našli ostanke razne keramike, predvsem vrčev in drugih stvari, ki so jih rabili ljudje pred skoro tri tisoč leti. Ugotovljeno je bilo, da so v prvem tisočletju pred našim štetjem v sedanjih Dvorih živeli Iliri, ki so imeli na-

vado naseljevati se na podobnih vzpetinah. Iz izkopavanj je tudi razvidno, predvsem iz tistih, ki so mlajšega izvora, da so v začetku našega štetja na prve prebivalce Ilire imeli že precejšen vpliv Rimljani. Ni pa še ugotovljeno, kako močno so bili Iliri romanizirani v času, ko so se v te kraje priselili Slovani (7. stoletje).

Takšni izsledki so izredno zanimivi, zato ni čudno, da je predstavnik piranskega muzeja apeliral na naš kolektiv, da po svojih močeh pripomore k nadaljnjemu izkopavanju. (Prošnja za finančno pomoč je že v tajništvu DS).

S SEJ DELAVSKEGA SVETA

Na 11. seji je bilo najprej govora o raznem nekurantnem blagu, ki se nahaja v kombinatu in ni znano, ali bo še kdaj s pridom uporabljen ali ne, kakor o nekaterih osnovnih sredstvih, ki so že dotrajana in ne morejo več služiti svojemu namenu.

To razpravo je sprožil predpis, ki omogoča podjetjem, da v breme rezervnega sklada odpišejo vse tako blago. Mi imamo v rezervnem skladu 185 milijonov dinarjev, zato je delavski svet okrepil komisijo za odpis, tako da bo sedanja komisija lahko pregledala prav vse v kombinatu, kar pride v poštev za odpis.

Za izvedbo te naloge so dodatno imenovani v to komisijo še Drago Klepač, Vili Virens, Evgen inž. Ferluga in Zorko Dežjot.

Na tej seji je bil obravnavan tudi zapisnik revizijske komisije, ki je pregledala naš zaključni račun za leto 1961. Komisija je zahtevala, da se uvede disciplinski postopek zaradi primanjkljaja bele pločevine, o čemer je DS na široko razpravljala že lansko leto.

Zahtevala je tudi, da se vrne osební avto »Mercedes«, ki ga je »Riba« prodala privatniku. Po tej reviziji je ostalo 17 milijonov nerazporejenih, za kar je DS naročil gospodarsko finančni komisiji, naj pripravi predlog, kako naj se ta sredstva porabijo.

Referent za izobraževanje kadrov Vera Poropat je tolmačila poročilo o delu tega resora ter o perspektivi nadaljnjega dela. Delavski svet ji je naročil, naj še nekaterimi člani kolektiva iz dela program, kakšne kadre bomo potrebovali v bodoče glede na rast in razvoj kombinata.

Posebej je bilo poudarjeno, naj se pri izbiri štipendistov gleda na to, da so le-ti prvenstveno iz Izole, da nam po doštudiranju ne povzročajo stanovanjskih težav.

Zaradi velikega ulova rib je DS odredil, da se v nedeljo, 29. julija, dela normalno, ker smo en dan (30. april) dolžni nadoknaditi. Tiste EE, ki so pa ta dan že nadoknadile in bodo zaradi nujnega dela pri ribah vseeno delale, se bo to delo plačalo kot nadurno.

Do nadaljnjega se ukinejo tudi vsi dopusti. Izjemoma smejo na dopust samo tisti, ki gredo v počitniški dom v Lepeni. Ostale izjeme pa smejo odobravati samo vodje sektorjev in glavni direktor.

Obravnavana je bila tudi pritožba Marije Stipetič, ki je bila premeščena iz oddelka juh na oddelk predjedi, čemur se imenovana upira. DS je po temeljiti

razpravi, na kateri je slišal tudi njene izjave, pritožbo kot neutemeljeno zavrnil.

Odpisano je bilo tudi 15 kg košjega ekstrakta in priznan višek 13.729 jabolčne pulpe.

Komisija za izobraževanje kadrov je predlagala dopolnitev 7. člena pravilnika o štipendiranju, kar je delavski svet osvojil. To dopolnilo se glasi: »Vsak naš štipendist je dolžan med šolskimi počitnicami opraviti predpisano šolsko prakso. Kot nagrado za delo v našem podjetju naj za čas prakse poleg štipendije dobi še enkratno nagrado, ko konča prakso, in sicer:

1. študenti vseh letnikov fakultet in višjih šol	7.500 din
2. dijaki tehničnih srednjih šol za enomesečno prakso	5.000 din
3. dijaki ESS v Kopru:	
I. letnik	1.000 din
II. letnik	2.000 din
III. in IV. letnik	5.000 din
4. center za kovinsko stroko v Kopru	4.000 din

Štipendisti, ki nimaio stanovanja za časa prakse v Izoli, lahko opravijo prakso tudi drugje, pri drugem podjetju, za ta čas pa jim v kombinatu pripada samo štipendija.

Inozemske štipendiste, ki prihajajo na prakso v naš kombinat, bomo obravnavali vsak primer posebej.

S tem je torej našim praktikanom zagotovljena tudi nagrada. Ker pa je predvideno, da bo v kombinatu opravljal prakso študent iz Alžirije, je DS odločil, da mu bomo plačali sobo v hotelu, ako pa sobe ne bo v Izoli, mu bomo plačali tudi prevoz do Kopra.

Komisija HTZ je pripravila poročilo o delovanju naše menze sedaj, ko so stopile v veljavo nove cene. Komisija je predlagala, delavski svet pa potrdil, da se v menzi zmanjša število zaposlenih na šest oseb ter da se zopet uvede kuhanje enolončnice. Jedilnik naj pripravi komisija skupno z upravnikom menze. Za kurjavo naj se predvsem uporabljajo odpadki iz zabojarne, sodarske in mizarske delavnice in šele, kadar teh ni, se smejo porabljati kupljena drva.

Albinu Ražmanu je DS dovolil, da si v kombinatu nabere odpadni material, odobril mu je 1000 kg apna, 10 vreč cementa, 7 kubičnih metrov peska in pet voženj s kamionom, da bo vse navedeno speljal na farmo, kjer si ureja stanovanje.

Delavski svet je tudi odločil, naj se v dneh, ko je ribolov izredno bogat, zniža cena svežim ribam v ribarnici v Izoli, da bodo ljudje vsaj takrat prišli poceni do rib. Ta prodaja naj se organizira tudi v popoldanskem času, da se je bodo lahko poslužile tudi tiste gospodinje, ki so zaposlene dopoldne.

V upravni odbor sekcije za industrijo, obrt in komunalo pri gospodarski zbornici Koper smo imenovali šefa kapitalne izgradnje inž. Gabrijela Coticca.

Na 12. seji je DS obravnaval in odobril gradnjo nove ribarnice v Ljubljani.

V breme investicijskega sklada bomo nabavili za skladišče zelenjave dva stroja za rezanje zelenjave v skupni vrednosti 1.850.000 dinarjev.

Za pogon črpalk, ki bo črpala morsko vodo v obratu Iris, bomo nabavili elektromotor za 160.000 dinarjev.

Ker je prenehala začasno delovno razmerje delavk iz Kozine in bodo le-te ostale doma, oziroma se bodo zaposlile v obratu, ki ga bo na Kozini odprlo podjetje »Fructus«, bomo začasno zaposlili približno 50 delavk iz Izole.

Po obravnavi o ekonomski enoti dvorišnih delavcev je bil sprejet sklen, da se ta enota reorganizira. V enoti bo ostala le manjša skupina 8 do 10 ljudi, ki bodo opravljali tista dela, ki ne spadajo k nobeni ekonomski enoti, ali pa priskočili na pomoč, kadar kakšna ne bi sama zmogla svojega dela. Za vzdrževanje reda in snage na dvoriščih in cestiščih bodo skrbeli v obratu Argo trije težaki, v obratu Iris dva, eden pa bo čistil v ribolovnem obratu. Vseh 6 snažilcev bo neposredno podrejenih varnostnemu tehniku.

NK Delamaris : NK Pazin 6 : 2 (3:0)

V nedeljo, 12. avgusta, je NK »Delamaris« na svojem igrišču v Izoli v prijateljski nogometni tekmi premagal NK Pazin z rezultatom 6:2 (3:0). NK Pazin je bivši član hrvaške nogometne lige, ki pa je letos po končanem prvenstvu izpadel. Tako visok rezultat v tej trening tekmi je bilo pričakovati, saj je Delamaris eno nedeljo prej, 5. avgusta, isti klub premagal v Pazinu s 3:2.

Iz zgodovine slovenskega ribištva na Jadranu

(Nadaljevanje)

(ZGODOVINSKO OBMOČJE)

Z ugotovitvijo etnografa R. Lenčka smo pridobili tudi zgodovinsko oporo za določitev začetnega območja slovenske ribiške kulture na Jadranu, in ta je zopet nabrežinski »Breg« v pomenu »greben« tega brega, kakor kaže množinsko ime Breščice. Po tem imenu lahko domnevamo začetke našega ribištva prav pod Nabrežino, ki ima značilno ime »na brežini« in je bil sedanj »Breg« verjetno imenovan »Brežina«, bolj »Brežine«. Ime vasi je očitno pokvarjeno iz »Na brežini« v Nabrežina, in so s tem imenom imeli svoje sitnosti že prvi slovenski gramatik, kako naj se pravilno sklanja. Ponovil je zadevo tudi Breznik. Po svoji obliki kaže to ime na veliko starost in ga je primerjati s podobnimi na Koroskem (»na brežah«; Breže, končnico -ah je ohranilo ponemčeno ime!) in v Beneški Sloveniji (»tam za bregom«, ki ga je zabeležil H. Tuma), da ne gremo preveč na široko. Ta brez zaznamuje voda Brojnica, ki je v kraškem svetu prvi pogoj za naselitev, in katera napaja še danes Trst pod spačenko »Aurisina« (iz »Nabrežina«), čeprav domačini te vode niso nikdar tako imenovali. Brez nje na bi Trst ostal »karnska vas«. Na tem bregu se je mogoče začelo tudi naseljevanje menihov puščavnikov čeprav stoletja pozneje »Pod Stenami pod Nabrežino — je frat imel svojo duplino —« — Aškerc), kar je za presojo starejšega stanja važno, saj vemo, da so se menihi naseljevali prav na točkah in smereh starih kultur. S tem »fratom« v zvezi bi omenil še dve bližnji krajevni imeni: Samotarca, danes Samatorca, in Kaludrovica, danes Koludrovica, po »kaludru«, menihu, kakor na primer Kaludri, ki jih poznamo iz Leobenice. Mogoče ni brez pomena, da je prav ta vas pod Avstrijo postala razpotje prve železnice, tako imenovane »Südbahn«: na desno v Italijo, na levo v Trst; torej tista točka, katero je glavno mesto avstrijske monarhije doseglo, na tej slovenski obali, da bi z železnico prišlo v Trst. Pa še več več momentov govori za to, da je bil tukaj center zgodovinskega območja prvega slovenskega ribištva na Jadranu.

Rimska cesta, ki je sledila starejši poti iz Italije v Istro, ki je stoletja starejša zveza med Venedi in Histri, je to območje zaznamovala s postajama: »Ad fontem Timavi« in »Tergeste«. Na tem odseku »rimske« ceste so prišli prvi Slovenci do morja. Trst je

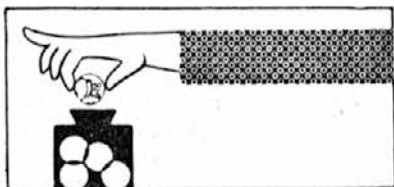
bil v tisti dobi za Rimljane prav tako neznaten, kakor je danes Štivan ob izviru Timave, kot postaja in terenska točka pa je bila Timava bolj važna od Trsta, saj je bilo tukaj ravno pred Rimljani izhodišče »jantarske poti« na Baltik, kakor pa Tergeste, in je kastel ob Timavi, ki je imela poleg tega še kultni pomen, »zaslužil«, če smem tako reči, od trgovcev in božjepotnikov, medtem ko je pomenil kastel Tergeste le naselbino nekih »tolmačev«, to se pravi posrednikov in vodičev, ker to pomeni ime Tergeste. Seveda ni daleč od tega pojma »trg« in »trgovca«, toda te besede prvotno niso slovenske, temveč predslovenske, tukaj verjetno venedsko-ilirske. Če torej lahko domnevamo v imenu Tergeste nekaj »trgovskega«, tedaj moramo strogo ločiti pravo trgovino, ki potuje, od tiste, ki je na mestu in tujcu »tolmači« domači jezik, posreduje torej do blaga, ki je v okolici tistega kraja. Prebivalci Trsta so mogli biti torej le Venedi — Ilirci, mogoče bi točneje rekli: Histri; za njimi so prišli Karni. Iz tega sledi, da Slovenci na obalo v odseku »rimske« ceste od »Fons Timavi« do »Tergeste« niso imeli možnosti priti v ti dve naselbini. Tudi ta moment govori za to, da so se sprva držali raje v sredini med obema kasteloma, ki sta pomenila zanje mejni točki, do katerih so se lahko razvili iz omenjenega središča in zasedli najprej morje, ki je bilo vir hrane. Pozneje so slovenski došleci obdali obe postaji kakor oblegajoča vojska siromakov, toda njih moč je ostala v ribištvi in le z ribami so lahko polagoma prodirali v obe venedski gnezdi. Verjetno prav tako, oziroma kmalu so se tudi prilili vladajočemu verstvu in tako lažje zasedli obe kulturni postojanki pred obema postajama: pred Timavom Pucinum in pred Trstom Miramar. Verjetno je zopet gospodarsko stanje odločilo, da je bil zanje Pucinum — Devina važnejši, da so mu tudi spremenili ime, medtem ko »Miramar« ni bil važen za ribolov in je ostal Miramar. Kadar gleda ribič z obale na morje, recimo z Brega nad Nabrežino in ima na desni Devin, na levi Miramar, gleda skoraj v tisti smeri, po kateri je verjetno prišel na to morje, Poetovio-Celeia-Emona, torej proti svojemu konkurentu, Chioggi, od koder so mu »Čožoti lačni« prihajali krast ribe v morju in celo lov. Tako je slovenski ribič delil tudi svoje ležišče, bogato na desni in revno na levi. Tako ni prihajala samo tunina, temveč tudi druge jate. Od tod je tudi izraz za desno stran »grasha« in za levo stran »magra«. To pomeni seveda

»pesca grassa« in »pesca magra«. Kako so naši ribiči imenovali desno in levo polovico svojega morja in obale, preden so Italijani prevladali, ne vemo. Ostal nam je italijanski izraz, ki ga kričijo opazovalci z brega tunolovkam, od katere strani prihajajo tuni: Abauta de grasha, če od desne, od Devina, Abauta de magra, če od leve od Miramara. Jasno je, da je bila tista polovica morja proti Devinu važnejša in imamo na tisti strani še danes zavedno najboljše vasi. Vrnimo se sedaj v preteklost, ko so Slovenci prišli pred Timavo in pred Trst! Da je ime Maksimilijanovega gradu »Miramare« od »mira il mare«, je bosa; to je taka etimologija, kakor tista za Šepurine: prvič Luka — še purine — drugič Luka — ne more več! Verjetno, da je ime od ledinskega imena Mirmar (Marmar), ki je ime boga Marta, ki je v tem zalivu imel svoje svetišče tudi v Piranu (Piranum in Martiana).

Devin pa je poslovenjeni Pucinum (z imenom slovanska Devane), kjer je stalo svetišče Diane Pucine, do je »device«. Znan je iz virov neki sveti log, prepoved ubijanja divjačine in dobro vino. Bližnje središče je potem Sesljan in na oni strani Križ. Ni dvoma, da je Sesljan slovensko ime, čeprav ni izključena, da je slovenski prevod nekega prejšnjega kultnega imena, ker Križ je na vsak način pokril neko pogansko kultno ime. Tako nam zopet ostane kot pravo slovensko krajevno ime na vsem tem ribiškem območju edino Nabrežina kot najverjetnejši dostop došlih Slovencev do morja. Končno govori za to še okolnost, da so zadnji ostanki slovenskih ribičev prav tam.

Od koder se je širilo slovensko ribištvo po tisti obali, tja se je tudi zopet krčilo. Revne, poitalijančene ostanke pa je popisal R. Lenček. Zanimivega ni mnogo. Iz kopice italijanskih besed sem našel komaj tri, štiri. Ena od teh, najvažnejša, je zadnjič obravnavana »čupa«. Ostanke nam, da pogledamo še k imenom rib.

(Se nadaljuje)

Ali si že član
Vzajemne samopomoči

VARSTVO OTROK

Stanovanjska skupnost v Izoli je reorganizirala varstvo otrok tako, da sta sedaj oba domova združena pod eno upravo ter da bosta delala pod enakimi pogoji. Tudi cena, vzgoja, kvaliteta hrane bo enaka. Ker so torej pogoji enaki, bo tehnični in vzgojni kader razdeljen na podlagi števila otrok, zato naj starši ne dvomijo v različnost varstva in vzgoje ter kvalitete hrane v domu.

Na željo staršev se bo ob upoštevanju števila prijav organiziralo tudi popoldansko varstvo, kar bo zelo koristno za tiste matere, ki delajo popoldan. V upoštevek pridejo tudi otroci od 6 mesecev do treh let starosti.

S to organizacijo pa se je pocenilo tudi varstvo in bodo veljale te cene (v dinarjih):

Cena za mesečno oskrbo	
varstvo, vzgoja in malica	2.500
varstvo, vzgoja, malica	
ali večerja	5.500
do 3 let celotna oskrba	6.500

Cene po progresivni lestvici na osebne dohodke po članu družine

nad 20.000 din osebnih prejemkov na člana družine	5.500
od 16.000 do 20.000 din prejemkov na člana družine	4.500
do 16.000 din osebnih prejemkov na člana družine	3.500

Iz gornjega je razvidno, da je stanovanjska skupnost našla cenejšo obliko varstva, ki je za starše sprejemljivejša zlasti še, ker je plačevanje progresivno glede na dohodke v družini. Upravni odbor, ki je obravnaval to zadevo, je sprejel sklep, da bomo prispevali k oskrbi otrok od 3 let navzgor po 1000 din na mesec, za otroke do 3 let pa po 2000 dinarjev. Upravni odbor želi s tem doseči, da bi se naše delavke-matere v polni meri poslužile tega varstva in svoje otroke v času zaposlitve izročile v varne roke.

LOJZE KUNČIČ UPOKOJEN

Minuli mesec se je poslovil od svojih delovnih tovarišev in svojega »Saurerja« naš šofer Lojze Kunčič.

Tovariš Lojze je bil rojen 26. maja 1907 v Opatiji, osnovno šolo je končal v Trnovem. Ker mu tedanje razmere niso dopuščale, da bi se izučil kakega poklica, je opravljal razna dela, dokler se ni v vojski izučil za šoferja, kar si je vedno želel. Po odsluženem vojaškem roku je sicer imel poklic, začelo se je pa drugo zlo, preganjanje in zapostavljanje od strani fašistov, katerim pa Lojze ni klonil.

Med našo revolucijo se je takoj uvrstil med borce za svobodo in bil leta 1943 sprejet v ZK. Tu ga najdemo na raznih funkcijah od polit. delegata v Kočevju do obveščevalca v Ilirski Bistrici, kjer je pričakal osvoboditev.

V bivšem Arrigoniju se je zaposlil 1. junija 1954 in tu pričakal 30. junija 1962 zasluženi pokoj. Ves čas njegovega službovanja smo ga poznali kot vestnega in delovnega člana kolektiva, zato mu vsi želimo, da bi čim lepše in čim dalje užival zasluženi pokoj.

Šport v našem podjetju

Že površni opazovalec lahko ugotovi, da nam vse večje gospodarske naloge, ki izvirajo iz vse večjega obsega poslovanja in hitro se razvijajočih notranjih odnosov, jemljejo vse preveč prostega časa, da bi ga lahko izkoristili za nujno sprostitev po delu, za rekreacijo. Temu podobna je tudi vloga športa v našem podjetju. Kje so tisti lepi časi, ko smo še imeli razna sindikalna športna tekmovanja, ko smo se vsi kot eden če že ne navduševali, pa vsaj zabavali ob športnih dogodkih, ki so se odvijali okrog nas. Danes nimamo več sindikalnih tekmovanj, število aktivnih športnikov pa namesto da bi raslo, upada. Pomanjkanju časa se pridružuje druga težava — pomanjkanje sredstev. Najbolj pa bi se morali bati tretjega sopotnika, ki se rad pridruži prvima dvema — nezanimanja, brezbriznosti za to panogo dejavnosti.

Vse bolj dozoreva čas, da se odločno postavi na dnevni red vprašanje odločitve: ali po poti hiranja naprej ali pa izvesti pogojem primerne ukrepe. Menimo, da bi se morali čimprej odločiti za drugo pot. Organi samoupravljanja imajo pri tem odločanju glavno nalogo. Naveličani in utrujeni namreč ne bomo mogli v redu izpolnjevati proizvodnih nalog. Čim večji napor — tem večja sprostitev. Ta osnovni psihološki zakon bi nam moral biti vodilo tudi pri odločanju usode športa v našem podjetju.

Marsikoga slišimo, ko pravi: »Saj dobra volja je, le sredstev ni.« Res je, da imamo premalo

sredstev za vse naše potrebe. Taka bo naša usoda verjetno še dolga leta. Toda problem sredstev je treba reševati drugače, frontalno, kompleksno. Vsaki potrebi je treba primerno zadostiti. Če bomo tako reševali problem sredstev, bomo našli sredstva tudi za šport.

BESEDA POTROŠNIKOV

Tov. Ante Grgurevič iz Poreča pozdravlja člane kolektiva Delamariš, še prav posebno pa oddelek juh in pravi, da brez »Argo« juhe ne more živeti. Takole je rekel našemu prijatelju tov. Ratku iz Izole »da nema Delamare, propade Ante.«

Pravi, da je dobre volje takrat, ko mu njegova Ružica skuha Argo juho.

Tudi mi se pridružujemo njegovemu zadovoljstvu in mu želimo dober tek.

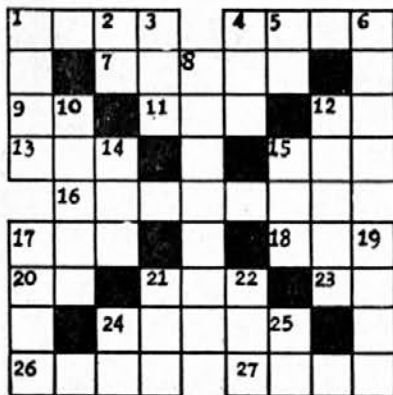
OBVESTILO

V petek, 28. avgusta, ob 17,30 uri bo v Rdečem koticu sestanek sindikalnega odbora podružnice skupno s predsedniki sindikalnih pododborov ekonomskih enot z naslednjim dnevnim redom:

1. obravnavanje osnutka statuta podjetja;
2. delovanje blagajne vzajemne samopomoči (poročevalec predsednik blagajne);
3. poročilo o zasedenosti našega počitniškega doma v Lepeni (poročevalec tovariš Stres);
4. preskrba kolektiva s kurjavo in z drugim (poročevalci bodo tovariši Kokošar, Dekleva in Šinkovec).

Tomaž Pavletič
predsednik sindikalne podružnice

Tuji nazivi naših rib

Nagradna križanka

Vodoravno: 1. molčeče živali, 4. kraj v Bosni, znan iz NOB, 7. tuje moško ime, 9. različna soglasnika, 11. doni, 12. osebni zaimek, 13. okorel, 15. kuhinjska začimba, 16. kraj na Krasu, 17. bolečina, 18. spis, 20. inicialke hrvaškega pisatelja (Zlatarjevo zlato), 21. sorodnik, 23. oranje, 24. reka v Indiji, 26. ime ladje Argonavtov, 27. pašnik, senožet v platinu.

Navpično: 1. razvoj, 2. kraj v Bosni, 3. naslovna oseba iz Gotovčeve opere, 4. italijanska kulturna ustanova, 6. ptica ujeđa, 8. vrsta jedi, 10. domača žival, 12. slovenski narodni heroj, 14. nag, 15. poželenje, 17. nevestina oprema, 19. slovensko mesto v Italiji, 21. del posode, 22. glasbeni pojem, 24. kraj pri Ljubljani, 25. veznik.

REŠITEV

NAGRADNE KRIŽANKE IZ 3. ŠTEVILKE

Vodoravno: 1. Benečija, 7. Nauportus, 15. Olimp, 16. maršalat, 17. as, 19. zle, 20. losi, 21. rek, 22. OF, 23. ZAR, 25. Koseze, 27. Ema, 28. Iran, 30. Korona, 32. Ural, 33. lan, 34. les, 36. naga, 37. oka, 38. ij, 39. litij, 40. para, 42. ad, 43. Jenisej, 45. te, 46. mak, 48. Avari, 49. elita, 52. Tomaj, 54. opica, 55. iveri, 57. lapor, 60. Aka, 62. ar, 63. Tinseau, 65. ab, 67. volt, 69. nakit, 70. ZD, 71. tun, 73. vime, 75. Krk, 76. Leo, 77. Ezop, 78. Res-sel, 81. stil, 82. jen, 84. osoren, 86. Krf, 87. bt, 88. Sas, 90. epik, 91. Ida, 93. oo, 94. Liverpool, 96. start, 98. razvitost, 99. pravično.

Navpično: 1. Brazilija, 2. no, 3. Elz, 4. Čile, 5. ime, 6. jp, 7. Naser, 8. Arizona, 9. uš, 10. par, 11. Oleg, 12. rak, 13. TT (Tedenska tribuna), 14. safalada, 16. Mosor,

SARDELA

(Clupea pilchardus Art. Walb. = Sardina pilchardus sardina (Risso): sh. sardela, srdela in srdjela; it. sardella in sardina; fr. la sardine; angl. sardine; nem. Sardine; rusko sardinka; gr. sardela; šp. sardina; port. sardinha.

SARDUN ali INČUN

(Engraulis encrasicolus (L.) in = Cuv.): sh. sardun, inčun in brgljun; it. l'acciuga in tržaško sardon; fr. l'anchois; angl. the anchovy; nem. die Sardelle, die Anchove in der Anchovis; rusko: sardeljka; gr. anchuga; šp. anchoa; port. anchova ali biqueirao. (Nadaljevanje na 8 strani)

ŠKOMBER ali SKUŠA ali LOKARDA

(Scomber scomber L.): sh. skuša; it. scombrio in trg. vulg.: lo sgombro; fr. le maquereau; angl. the mackerel; nem. die Makrele; rusko makrelka; gr. škombri; šp. caballa; port. cavala.

TUN ali TUNA

(Thunnus ... vsaka vrsta drugo znanstveno ime): sh. tun, tunj in tuna; it. il tonno in tržaško dial. la tonina; fr. le thon; angl. tuna, tunny in naravosl. tuna-fish, tun-

18. Sarajevo, 20. lok, 22. omaka, 24. ran, 26. Enare, 27. Ero, 29. čete, 31. aga, 34. lisica, 35. sije, 39. lirika, 40. Peter, 41. damast, 44. napa, 45. Tivat, 46. Molnik, 47. kape, 50. li, 51. ar, 53. Joazeiro, 56. itak, 58. Rudolfovo, 59. Matej Bor, 61. Romeo, 64. ikre, 66. Buzet, 67. vir, 68. Lessens, 72. non, 74. meril, 76. LTK, 79. Sopot, 80. Lek, 83. davi, 85. udav, 88. siv, 89. set, 91. Ita, 92. ari, 94. LZ, 95. RO, 96. s.r., 97. T.Č. (Tone Čufar).

Žreb je določil nagrado Romani Molk.

»NAS GLAS« izdaja kolektiv kombinata konzervne industrije »Delamaris« Izola — Izhaja štirinajstredno — List urejuje uredniški odbor: Ado Makarovič, Alojz Hudales, Avgust Brezavšček, Zvonko Grahek, Miro Banovac, Vincenc Buonassisi, Vili Može, Ivo Hajšek — Odgovorni urednik: Avgust Brezavšček, Izola, Brkinska ulica 10 — Tiska tiskarna ČZP Primorski tisk v Kopru

ny-fish; nem. der Thunfisch; rusko tunjec; gr. tonnos; šp. atun; port. atum.

PALAMIDA ali POLANDA

(Sarda sarda (Bloch) = Sarda mediterranea Jord. et Gilb.): sh. palamida, polanda, prav. pastirica šarica; it. la palamita, tržaško palamida, trgovsko il tonnetto; fr. la pèlamide in trg. le bonite; angl. amer. the bonito in the bonita; nem. die Pelamide, die Palamide in der Bonite; gr. palamida; tur. palamut in torik; šp. čilensko el bonito in la bonita; port. o bonito; pravi bonito in bonita kot ime je točno le Sarda chillensis = čilska palamida.

SARDELICA ali SPRAT

(Clupea sprattus L.): sh. sardelica, srdelica, srdjelica in gavica; it. la sardellina in la papalina; fr. la sardinelle, la melette in l'esprot, vulgarno le sprat; angl. the sprat, prevzeto po norveščini: brisling, brisling sardine; norv. brisling; nem. der Sprotte, der Breitling, prevzeto der Brisling, kom. vulg. Wintersardinen; gr. papaline, vulg. kom. šproten.

ŠNUR

(Trachurus trachurus = Trachurus mediterraneus LTKN): sh. šnjur, šarun, trnobok; it. il sorrello, tržaško el sur, el suro; fr. le sorer (?), trg. tudi le saur in le sauret, ki pa pomenita pravzaprav »slanik«, sled; šp. cincharro; port. chicharro in trg. carapau; jap. ara.

Mali oglasi

MOŠKO KOLO znamke »Adler« v brezhibnem stanju prodam ugodni ceni.

STANOVANJSKO HIŠO z vrtom kupim v okolici Izole, Kopra ali Pirana.

GOSPODINJSKO POMOČNICO sprejemem k tričlanski družini. Prednost ima mlajša moč, ki ima veselje do otroka in kuhanja.

OTROŠKO POSTELJICO prodam.

Vse informacije pa dobite v uredništvu.